

యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా మరియు ఇతరులు మొదలైనవి

వర్సెస్

ఎస్. డి. గుప్తా మరియు ఇతరులు

ఫిబ్రవరి 12, 1996

[కె. రామస్వామి మరియు జి. బి. పట్నాయక్, న్యాయమూర్తులు.]

సేవా శాసనము:

సెంట్రల్ వాటర్ కమిషన్ ఇంజనీరింగ్ క్లాస్-I సర్వీస్ రూల్స్, 1965:

నియమాలు 5, 6, 8 - పదోన్నతులు మరియు ప్రత్యక్ష నియామకాల మధ్య సీనియారిటీ-నియమాలు నిశ్చలంగా ఉన్నందున, రూల్ 8 లోని ఉప-నియమం (2) స్పష్టంగా పేర్కొంటుంది, భారత ప్రభుత్వం, హోం వ్యవహారముల మంత్రిత్వ శాఖ, సిబ్బంది మరియు పరిపాలనా సంస్కరణల విషయము యొక్క నిబంధనలకు అనుగుణంగా సీనియారిటీని నిర్ణయించడం 1957 లో సూచించిన కోటా మరియు రోటా ప్రక్రియలకు వర్తిస్తుంది - ఇవి నిబంధనలకు అనుబంధంగా ఉంటాయి - ప్రత్యక్ష నియామకాలు తరువాత నియమించబడినప్పటికీ, సూచనలలో మరియు శాసనబద్ధమైన నియమాలలో సూచించిన రోటా మరియు కోటాకు సంబంధించి సీనియారిటీ క్రమంలో వారి అమరిక నిర్ణయించబడుతుంది - పదోన్నతులు పదోన్నతి పొందినప్పుడు కొంతమంది ప్రత్యక్ష నియామకాలు సేవలో జన్మించకపోయినా, వ్యవస్థ కొనసాగుతున్నంత కాలం ఇవి అనివార్య పరిణామాలు - సమానత్వ(ఈక్విటీ) ప్రశ్న తలెత్తదు - ప్రత్యక్ష నియామకాలు తాత్కాలికంగా నియమించబడినప్పటికీ, ప్రొబేషన్ పూర్తయిన తర్వాత వారు సబ్స్టాంటివ్ అపాయింటి (వాస్తవికమైన నియమితులు) అవుతారు - ఇది చట్టం యొక్క స్థిర సూత్రం.

పౌర ఆప్పీల్ న్యాయ నిర్ణయాధికార పరిధి : సివిల్ ఆప్పీల్ నెం. 3767/1996 మొదలైనవి.

సెంట్రల్ అడ్మినిస్ట్రేటివ్ ట్రిబ్యునల్, న్యూ ఢిల్లీ యొక్క ఓ. ఏ. నెంబరు 1050/1994 నాటి తీర్పు మరియు ఉత్తర్వు నుండి.

సి. ఎ. నెం. 3767/ 96 లో అప్పీలుదారుల తరపున వి. వి. వాజ్, ఎమ్ ఎస్ బిను టమ్మా మరియు ఎమ్ ఎస్ సుష్మ సూరి.

సి.ఎ. నెం.3768/96లో అప్పీలుదారు కోసం సి. సీతారామణ్యహ, పి. నరసింహన్.

ప్రతివాదుల కోసం ఎం.ఎన్. కృష్ణమణి, ఎస్.మీనన్.

యు.పి.మిశ్రా వ్యక్తిగతంగా జోక్యం చేసుకున్నారు.

కోర్టు యొక్క ఈ క్రింది ఉత్తర్వు విడుదల చేయబడింది.

ఆలస్యం క్షమించబడింది. వ్యాజ్యము అనుమతించబడుతుంది.

అనుమతి మంజూరు చేయబడింది.

మేము రెండు వైపుల నుండి న్యాయవాదుల వాదనలను విన్నాము. అంగీకరించిన వాస్తవాలు ఏమిటంటే, ప్రతివాదులు ప్రమోటీ-బి సెంట్రల్ వాటర్ కమిషన్ ఇంజనీరింగ్ క్లాస్-I సర్వీస్ లో అదనపు అసిస్టెంట్ డైరెక్టర్లు (క్లాస్ III). అక్టోబరు 15, 1965 నుండి నియమాలు రూపొందించబడ్డాయి. ట్రిబ్యూనల్ మునుపటి వ్యాజ్యంలో వి. పి. మిశ్రా, అదనపు అసిస్టెంట్ డైరెక్టర్ మార్చి 31, 1978న తాత్కాలిక ప్రాతిపదికన పదోన్నతి పొందారు మరియు పదోన్నతి పొందిన వారి కోటాలో ఖాళీ అందుబాటులో ఉన్న తేదీ నుండి ఆయనను ధృవీకరించాల్సి ఉంది అని కనుగొంది. మే 3, 1979 న పదోన్నతుల కోటాలో ఖాళీ తలెత్తినది, ఆయనను ఆ ఖాళీలో చేర్చారు అనేది వివాదంలో లేదు. అలా చేస్తున్నప్పుడు, అప్పీలుదారులు రోటా మరియు కోటా సూత్రాన్ని వర్తింపజేసి, పదోన్నతులు మరియు ప్రత్యక్ష నియామకాల మధ్య సీనియారిటీని నిర్ణయించారు. పర్యవసానంగా, పదోన్నతి పొందినవారిని వారి సీనియారిటీ క్రమంలో కిందికి నెట్టారు. ఇది రెండవ ఆవృతం(రౌండ్) వ్యాజ్యానికి దారితీసింది. ఏప్రిల్ 20, 1995 నాటి వివాదస్పద ఉత్తర్వు ఓ ఏ నెం. 1050/94లో, ఢిల్లీలోని సి ఏ టీ ఏప్రిల్ 23, 1991న ఎస్ ఎల్ పి (సి) నం. 14389/ 88 నుండి ఉత్పన్నమయ్యే సివిల్ అప్పీల్లో ఈ కోర్టు జారీ చేసిన ఆదేశాల నేపథ్యంలో సీనియారిటీని మరియు అభ్యర్థులకు వర్తించే సంబంధిత నియమాలను నిర్ణయించాలని అప్పీలుదారులను ఆదేశించింది. ఇది ఉత్తర్వుల అమలులో గందరగోళాన్ని సృష్టించినందున, అప్పీలుదారులు ప్రత్యేక అనుమతి ద్వారా మా ముందు వచ్చారు. 5వ పేరాలో ట్రిబ్యూనల్ ఇలా పేర్కొంది:

"ఖాళీలు ఏర్పడటానికి ముందు తాత్కాలిక కాలాన్ని విస్మరించడం సుప్రీం కోర్టు తీర్పు యొక్క ఉద్దేశ్యం అని దరఖాస్తుదారుల కోసం న్యాయవాది యొక్క సమర్పణలో మేము అంశాన్ని కనుగొన్నాము. అందువల్ల, ప్రమోట్ల కోటాలో ఖాళీగా ఉన్న తేదీ నుండి మాత్రమే

నిరంతర అధికార కాలం లెక్కించబడుతుంది. వివాదస్పద సీనియారిటీ జాబితాను సిద్ధం చేస్తున్నప్పుడు ఈ సూత్రం గమనించబడలేదు, కాబట్టి దానిని రద్దు చేయాలి."

అంతిమ పేరా 7లో, ఇది ఇలా పేర్కొనబడింది:

"పైన పేర్కొన్న వాటిని దృష్టిలో ఉంచుకుని, అసలు దరఖాస్తు అనుమతించబడుతుంది మరియు 19.01.1994 తేదీ నాటి అభ్యంతరకరమైన సీనియారిటీ జాబితా దీని ద్వారా రద్దు చేయబడుతుంది. పరిపాలన పరిశీలనలను పరిగణనలోకి తీసుకొని సీనియారిటీ జాబితాను తిరిగి రూపొందించాలి."

కాబట్టి, ఎస్ ఎల్ పి (సి) నం. 2293/96 నుండి ఉత్పన్నమయ్యే అప్పీల్లో ప్రతివాది మరియు ప్రత్యక్ష నియామకాలకు వర్తించే సూత్రం ఏమిటనేది ప్రశ్న. 1979 మే 3 నాటికి అభ్యర్థులకు వర్తించే నియమాలు ఈ క్రింది విధంగా ఉన్నాయనడంలో వివాదం లేదు :

" 5. ప్రోత్సాహితులు

(i) వివిధ గ్రేడ్లకు పదోన్నతి పొందిన వ్యక్తుల సాపేక్ష సీనియారిటీ అటువంటి పదోన్నతి కోసం వారి ఎంపిక క్రమంలో నిర్ణయించబడుతుంది:

అయితే, ప్రారంభంలో తాత్కాలిక ప్రాతిపదికన పదోన్నతి పొందిన వ్యక్తులు వారి పదోన్నతి సమయంలో సూచించిన మెరిట్ క్రమానికి భిన్నమైన క్రమంలో తరువాత ధృవీకరించబడినట్లయితే, సీనియారిటీ నిర్ధారణ క్రమాన్ని అనుసరిస్తుంది, ధృవీకరణ క్రమాన్ని అనుసరించదు.

(ii) ఒకటి కంటే ఎక్కువ తరగతు(గ్రేడ్)ల నుండి ఒక గ్రేడ్కి పదోన్నతులు(ప్రమోషన్) చేయబడినప్పుడు, అర్హులైన వ్యక్తులు వారి సంబంధిత తరగతి(గ్రేడ్)లోని వారి సంబంధిత సీనియారిటీ క్రమంలో ప్రత్యేక జాబితాలలో అమర్చబడతారు. ఆ తర్వాత, డిపార్ట్మెంటల్ ప్రమోషన్ కమిటీ ప్రతి జాబితా నుండి నిర్ణీత కోటా వరకు ప్రమోషన్ కోసం వ్యక్తులను ఎంపిక చేస్తుంది మరియు వివిధ జాబితాల నుండి ఎంపికైన అభ్యర్థులందరినీ అర్హత యొక్క ఏకీకృత క్రమంలో అమర్చాలి, అది ఉన్నత గ్రేడ్కు పదోన్నతి పొందిన వ్యక్తుల సీనియారిటీని నిర్ణయిస్తుంది.

గమనిక : సంబంధిత నియామక నిబంధనలలో పదోన్నతి కోసం ప్రత్యేక కోటాలు ఇప్పటికే సూచించబడకపోతే, మినిస్ట్రీస్/విభాగాలు అవసరమైన చోట కమిషన్ లను ఇప్పుడు సంప్రదించి అలా చేయవచ్చు.

6. ప్రత్యక్ష నియామకుల యొక్క సాపేక్ష సీనియారిటీ మరియు ప్రోత్సాహితులు.

ప్రత్యక్ష నియామకాలు మరియు ప్రోత్సాహితుల యొక్క సంబంధిత సీనియారిటీ ప్రత్యక్ష నియామకం మరియు ప్రోత్సాహితుల మధ్య ఖాళీల ఆవృతం ప్రకారం నిర్ణయించబడుతుంది, ఇది నియామక నియమాలలో వరుసగా ప్రత్యక్ష నియామకం మరియు పదోన్నతి కోసం కేటాయింపు (రిజర్వు) చేయబడిన కొటేషన్ ఖాళీల ఆధారంగా ఉంటుంది."

వివిధ తరగతులకు పదోన్నతి పొందిన వ్యక్తుల సీనియారిటీ ఎంపిక క్రమంలో నిర్ణయించబడుతుందని దాని పఠనం స్పష్టంగా సూచిస్తుంది. ప్రత్యక్ష నియామకాలు మరియు ప్రోత్సాహితుల మధ్య నియామక నియమాలలో వరుసగా ప్రత్యక్ష నియామకాలు మరియు ప్రోత్సాహితుల కోసం కేటాయింపు (రిజర్వు) చేయబడిన వివిధ ఖాళీల కోటాపై ఆధారపడి ఉంటుంది. 1959లో అందుబాటులో ఉన్న కోటా రోటా యొక్క స్థిరీకరణను సూచించే నియమాలు రూపొందించబడ్డాయి. వారు ఈ విధంగా చదువుతారు:

"ఈ నిబంధనలు అసిస్టెంట్ డైరెక్టర్ల తరగతి (గ్రేడ్) లోని 60% పోస్టులను ప్రత్యక్ష నియామకం ద్వారా, 25% పోస్టులను పదోన్నతి ద్వారా మరియు 15% పోస్టులను డిప్యూటీషన్ ద్వారా భర్తీ చేయడానికి రూపొందించబడ్డాయి. 22.12.1959 తేదీ నాటి పర్సనల్ మరియు అడ్మినిస్ట్రేటివ్ రిఫార్మ్స్ ఓ.ఎం. నెం. 19/11/55 - ఆర్ పి ఎస్ యొక్క నిబంధనల ప్రకారం అసిస్టెంట్ డైరెక్టర్ల సీనియారిటీ రోటా-కోటా విధానంగా నిర్ణయించబడింది. అసిస్టెంట్ డైరెక్టర్ల సీనియారిటీ ఫిక్సింగ్ చేస్తున్నప్పుడు, డిప్యూటీషనిష్ట్ లు ఊహకు అందలేదు మరియు కింది పద్ధతిలో ప్రత్యక్ష నియామకాలు మరియు ప్రమోట్ ఖాళీల ఆవృతం చేయబడ్డాయి.

పాయింట్ 1 : ప్రోత్సాహితులు

పాయింట్ 2, 3, 4 : ప్రత్యక్ష నియామకులు

పాయింట్ 5 : పదోన్నతి పొందినవారు

పాయింట్ 6 మరియు 7 : ప్రత్యక్ష నియామకులు

పాయింట్ : ప్రోత్సాహితులు

పాయింట్ 9,10,11 : ప్రత్యక్ష నియామకులు

పాయింట్ 12 : పదోన్నతి పొందినవారు

పాయింట్ 13 మరియు 14 : ప్రత్యక్ష నియామకులు

పాయింట్ 15 : పదోన్నతి పొందినవారు

పాయింట్ 16 మరియు 17 : ప్రత్యక్ష నియామకులు మరియు అలా

దీనికి సమాధానంగా ప్రతివాది కోసం న్యాయవాది గౌరవ కృష్ణమణి వాదించారు - సర్వీస్ యొక్క ప్రారంభ రాజ్యాంగంలో సర్వీస్ కింద పోస్టును కలిగి ఉన్న అభ్యర్థుల సేవా పరిస్థితులను నియంత్రిస్తూ 1982 చట్టబద్ధమైన నియమాలు రూపొందించబడ్డాయి మరియు ఇప్పటికే ఉన్న అభ్యర్థులు సర్వీస్ యొక్క సభ్యులు అవుతారు. అందులోని రూల్ 8 అభ్యర్థుల ఇంటర్ సే సీనియారిటీని నిర్దేశిస్తుంది. పోస్టులకు గణనీయంగా నియమించబడిన వారు సర్వీస్ యొక్క ప్రారంభ రాజ్యాంగం ప్రకారం కొనసాగే వారికి జూనియర్లుగా ఉంటారు. కాబట్టి ప్రత్యక్ష నియామకాలు పదోన్నతులకు సీనియర్లు కాదు. కాబట్టి ప్రత్యక్ష నియామకాలు పదోన్నతులకు సీనియర్లు కాదు. పర్యవసానంగా, చట్టబద్ధమైన నియమాలు అమల్లోకి వచ్చిన తరువాత 1982 నుండి ప్రత్యక్ష నియామకాలు ఆమోదయోగ్యంగా నియమించబడినందున ప్రత్యక్ష నియామకాలను పదోన్నతులకు జూనియర్లుగా పరిగణించాలి. ఈ వాదన సరైనది కాదని ప్రత్యక్ష నియామక మరియు యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా తరపున గౌరవ బి న్యాయవాది శ్రీ సీతారామయ్య వాదించారు. రోటా మరియు కోటా అందుబాటులో ఉన్నంత వరకు, రోటా మరియు కోటా రెండింటినీ ఆయా రంగంలో పనిచేయడానికి అనుమతించేలా వివరణ ఉండాలి; అలా నిర్వహించబడితే, ప్రత్యక్ష నియామకులు, తరువాత నియమించబడినప్పటికీ, వారు నియమించబడిన ఖాళీలో నియమించబడడానికి అర్హులు. పర్యవసానంగా, వారు సీనియారిటీ జాబితాలో సీనియర్లు కావచ్చు, అయితే వారు కోటాలో ఖాళీ ఏర్పడినప్పుడు సంబంధిత కోటాలో నియమించబడాల్సిన పదోన్నతులకు తరువాత నియమించబడ్డారు. అందువల్ల, ప్రత్యక్ష నియామకాలు పదోన్నతుల కంటే సీనియారిటీని పొందుతాయని నిర్ధారించుకోవాలి.

సంబంధిత వాదనలను దృష్టిలో ఉంచుకుని, అప్పీలుదారు-యూనియన్ నిర్ణయించిన సీనియారిటీ యొక్క అమరిక నిబంధనలకు అనుగుణంగా ఉందా అనే విషయము తలెత్తుతుంది, రోటా మరియు కోటా యొక్క అమరిక 1982 చట్టబద్ధమైన నిబంధనలలో నిర్దిష్టంగా అందించబడలేదని తెలుస్తోంది. అయితే ఇది నిర్దేశించబడిన నియామకాలకు 60 శాతం ప్రత్యక్ష నియామకులకు మరియు 40 శాతం ప్రోత్సాహితులకు గణనీయమైన ఖాళీలను సూచిస్తుంది. 40 శాతం కోటా మొత్తంలో, వారు 25:15 నిష్పత్తిని అదనపు సహాయక డైరెక్టర్లు మరియు బదిలీ ద్వారా నియమించబడిన వారి మధ్య సరిహద్దులుగా చేశారు. ఈ విషయంలో మేము ప్రతి తరగతికి సంబంధించినది తీసుకోవడం లేదు. ఆమోదయోగ్యంగా, పదోన్నతి పొందిన వారు కోటాలో 25 శాతం లోపల నిబంధనల ప్రకారం వారికి సూచించబడింది వారి ఫిట్ మెంట్ కు అర్హులు. నియమాలు నిశ్శబ్దంగా ఉన్నందున, భారత ప్రభుత్వం, హోం వ్యవహారములు మంత్రిత్వ శాఖ, సిబ్బంది మరియు పరిపాలనా సంస్కరణల విభాగం యొక్క నిబంధనలకు అనుగుణంగా సీనియారిటీని నిర్ణయించడం సర్వీస్ సభ్యులకు వర్తిస్తుందని రూల్ 8 లోని సబ్-రూల్ (2) స్పష్టంగా పేర్కొంది. 1957 సూచనల ప్రకారం, కోటా మరియు రోటా విధానం ఇంతకు ముందు ఇక్కడ సేకరించినట్లుగా సూచించబడిందని తెలుస్తోంది. మరో మాటలో చెప్పాలంటే, రోటా మరియు కోటా యొక్క అమరిక మరియు ఇంటర్-సె-సీనియారిటీ నిర్ధారణకు సంబంధించి చట్టబద్ధమైన నియమాలు నిశ్శబ్దంగా ఉన్నందున, ప్రభుత్వం జారీ చేసిన అడ్మినిస్ట్రేటివ్ సూచనలు నియమాలకు అనుబంధంగా ఉంటాయి మరియు తదనుగుణంగా వాటిని రూపొందించాలి.

1979 మే 3న పదోన్నతుల కోసం ఖాళీలు తలెత్తాయని, ఆ రోజున తలెత్తిన ఖాళీకి వి. పి. మిశ్రా అర్హులని తెలుస్తోంది. కాబట్టి, మే 3, 1979న ఏర్పడిన మరియు ఆ తర్వాత ప్రత్యక్ష నియామకాలు జరిగినప్పటికీ, ప్రోత్సాహికుల మధ్య ఇంటర్-సీ-సీనియారిటీని నిర్ణయించినప్పుడు, సీనియారిటీ క్రమంలో వారి ఫిట్నెంట్ను పైన పేర్కొన్న పరిపాలనా సూచనలు మరియు చట్టబద్ధమైన నియమాల క్రింద సూచించబడిన రోటా మరియు కోటా ద్వారా నిర్ణయించాలి. పైన పేర్కొన్న నిబంధనలకు అనుగుణంగా భారత ప్రభుత్వం రోటా మరియు కోటాను రూపొందించినట్లు కనిపిస్తుంది.

ప్రోత్సాహికులు పదోన్నతి పొందినప్పుడు ప్రత్యక్ష నియామకులు సర్వీస్లో పుట్టలేదని మరియు సమానత్వం (ఈక్విటీ) ప్రకారం వారిని కిందకు నెట్టలేమని వాదించారు. అంకితభావం మరియు నిజాయితీతో నిండిన పచ్చిక బయళ్ల నుండి వచ్చినప్పటికీ, ప్రత్యక్ష నియామకంలో ప్రతిభను

మరియు అనుభవాన్ని వాదన సామర్థ్యంతో కలపడం ప్రత్యక్ష నియామకం యొక్క లక్ష్యం. వ్యవస్థ కొనసాగినంత కాలం, పరిణామాలు అనివార్యం. సమానత్వ(ఈక్విటీ) ప్రశ్న తలెత్తదు. ప్రత్యక్ష నియామకులు తాత్కాలికంగా చూపబడుతున్నాయని, కాబట్టి వారు సబ్స్టాంటివ్ నియామకా(అపాయింటెంట్)లను ప్రమోట్ చేయడంతో సమానంగా ఉండరాదని శ్రీ కృష్ణమణి వాదించారు. 60% ప్రత్యక్ష నియామకుల కోటా, గణనీయమైన ఖాళీలకు వారి ప్రారంభ నియామకం తాత్కాలికమైనప్పటికీ; ప్రొబేషన్ కాలం పూర్తయిన తర్వాత వారు ముఖ్యమైన నియామకులు అవుతారు. ఈ విషయంలో చట్టం యొక్క స్థిర సూత్రం అది. ట్రిబ్యునల్, ప్రత్యక్ష నియామకులకు పైన వారి కోటాలో ఈ కోర్టు జారీ చేసిన ఉత్తర్వుకు సంబంధించి వారి ఫిట్నెంట్ను పరిగణనలోకి తీసుకోవాలని ఆదేశాలు ఇవ్వడం సరికాదు.

అప్పీళ్లు తదనుగుణంగా, ఖర్చులు లేకుండా ఉండే పరిస్థితులలో అనుమతించబడతాయి.

అప్పీళ్లు అనుమతించబడ్డాయి.